

راز ورود حضرت فاطمه معصومه (علیها سلام) به شهر قم

در تاریخ آمده است که مأمون عباسی در سال دویست هجری قمری حضرت امام رضا علیه السلام را از مدینه به مرو طلبید و آن حضرت به دنبال این جریان از مدینه به سوی مرو آمدند.

در تاریخ آمده است که مأمون عباسی در سال دویست هجری قمری حضرت امام رضا علیه السلام را از مدینه به مرو طلبید و آن حضرت به دنبال این جریان از مدینه به سوی مرو آمدند. خواهر آن حضرت فاطمه معصومه در سال دویست و یک به خاطر اشتیاق ملاقات برادرش از مدینه به جانب مرو حرکت کرد و چون به ساوه رسید بیمار شد. در این هنگام پرسش کرد که از اینجا تا قم چه مقدار مسافت است؟ ده فرسخ. حضرت خادم خود را فرمود که مرا به جانب قم ببر و بدین ترتیب خادم، حضرت معصومه را به قم آورده و در منزل موسی بن خزرج فرود آورد. (1) چرا حضرت درخواست کردند تا ایشان را با وجود کسالت شدید به قم ببرند؟ چه رازی در این مطلب نهفته است؟ مگر قم چه ویژگی هایی داشت؟ ایشان از اباء و اجدادشان در فضیلت قم چه شنیده بودند؟ راستی خداوند... به شهر قم بر سایر بلاد و به اهل قم بر تمام مردم مشرق و مغرب از جن و انس احتجاج خواهد فرمود و قم و اهل آن را بی بهره از معرف رها نکرده بلکه آنها را موفق راشته و تأیید فرموده است... و به راستی که بلا از قم و اهل آن دفع می گردد و به زودی زمانی فرا می رسد که قم و اهل آن حجت بر سایر خلائق باشند و این در زمان غیبت قائم تا هنگام ظهور اوست.

راز ورود حضرت فاطمه معصومه (علیها سلام) به شهر قم
می توان چند علت را برشمرد که ایشان را بطرف شهر قم کشاند: برخی از این علل مربوط به خود قم و خصوصیات خاص این خاک است و یک علت هم مربوط به شخصیت بی نظیر دخت موسی بن جعفر است.
الف. اهل قم:

اهل قم از زبان معصومین مدح و تعریف بسیار شده بودند. کشی رجالی بزرگ نقل کرده که حماد ناب گفته است: ما با گروهی در خدمت حضرت صادق علیه السلام بودیم که ناگهان عمران بن عبدالله قمی وارد شد. حضرت از او حالپرسی کرده و به او محبت نمودند و اظهار سرور و شادمانی فرمودند. وقتی که برخاست، به حضرت صادق علیه السلام عرض کردم: این که بود که اینگونه به او محبت فرمودید؟ امام در پاسخ گفتند: من اهل البيت النجباء- یعنی اهل قم- ما ارادهم جبار من الجباره الا قصمه الله. (2) او از اهل بیت و خاندان نجباء نی باشد، یعنی اهل قم، که هیچ ستمگری آهنگ هلاک آنان نکرد مگر اینکه خداوند او را در هم شکست و خرد گردانید. (3) علی بن میمون الصایغ نقل می کند که امام صادق علیه السلام فرمود: إنّ الله... احتج ببلدة قم علی سائر البلاد و بأهلها علی جمیع اهل المشرق و المغرب من الجن و الانس... (4) راستی خداوند... به شهر قم بر سایر بلاد و به اهل قم بر تمام مردم مشرق و مغرب از جن و انس احتجاج خواهد فرمود و قم و اهل آن را بی بهره از معرف رها نکرده بلکه آنها را موفق راشته و تأیید فرموده است... و به راستی که بلا از قم و اهل آن دفع می گردد و به زودی زمانی فرا می رسد که قم و اهل آن حجت بر سایر خلائق باشند و این در زمان غیبت قائم تا هنگام ظهور اوست... خداوند یاد قم و ناهل آن را از خاطر جباران و در دولت آنان خواهد برد چنانچه آنان یاد خدا را فراموش کردند. (5)

یونس بن یعقوب گوید: من در مدینه بودم در یکی از کوچه های آن امام صادق علیه السلام با من برخورد کرد و فرمود: یونس زود برو که مردی از خاندان ما در خانه منتظر است. من در خانه رسیده، دیدم عیسی بن عبدالله نشسته است به او گفتم: شما که هستی؟ گفت: مردی از اهل قم هستم. چیزی نگذشت که امام صادق سوار بر چهار پایی آمد و همانطور سواره داخل منزل شد و به ما رو کرد و فرمود: داخل شوید! سپس فرمود: یونس گمان می کنم که تو این گفته من را که عیسی بن عبدالله از ما خاندان است انکار کردی. عرض کردم: به خدا سوگند آری! فدایت شوم؛ زیرا عیسی مردی از اهل قم است؛ چگونه از شما خاندان می باشد؟ فرمود: ای یونس عیسی مردی از ماست چه زنده چه مرده. (6)

وجود مبارک حضرت معصومه به قم بر ارزش آن افزوده است به گونه ای که علمای بزرگ دین به عشق این حرم مقدس در قم اقامت کرده اند. ورود دو شخصیت بزرگ علمی، مرحوم خایری و مرحوم بروجردی به قم بدون تردید از برکات حضرت معصومه سلام الله علیهاست

راز ورود حضرت فاطمه معصومه (علیها سلام) به شهر قم
ب. زمین قم:

ابو مقاتل دیلمی می گوید: از حضرت علی بن محمد امام هادی علیه السلام شنیدم که می فرمود: إنما سمی قم به لأنه لما وصلت السفينة اليه فی طوفان نوح قامت و هو قطعة من بیت المقدس. (7) همانا قم به این اسم نامیده شد زیرا

چون کشتی نوح علیه السلام در جریان توفان بدانجا رسید، ایستاد و حرکت نکرد و آن قطعه ای از بیت المقدس است. از امام صادق علیه السلام نقل شده که فرمود: إذا عمّت البلدان الفتن فعليكم بقم و حوالیها فإنّ البلاء مدفوع عنها. هنگامی که فتنه ها و آشوبها شهرها را فرا گرفت بر شما باد که به قم و حوالی و نواحی آن رو بیاورید زیرا که بلا از قم و اطراف و جوانب آن دفع شده است. (8)

قطعا این روایت که از جد حضرت معصومه وارد شده، به گوش ایشان رسیده بوده است و لذا بعد از گرفتار شدن در آشوب حاکمان ظالم و احساس کسالت قم را به عنوان امن ترین مکان انتخاب کردند. همچنین از پدر بزرگوار فاطمه معصومه حضرت موسی بن جعفر علیه السلام روایت شده که فرمودند: قم غشّ آل محمد و مأوی شیعتهم... (9) قم آشیانه آل محمد و پناهگاه شیعیان آنهاست و لکن به زودی جماعتی از جوانانشان بر اثر نافرمانی پدران و استهزاء به بزرگان و پیش کسوتان هلاک خواهند شد و در عین حال خداوند شر دشمنان و هر بدی را از آنان دفع خواند فرمود. و از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند: إذا أصابتكم بلیة و عناء فعليكم بقم فإنه مأوی الفاطمیین ... هنگامی که مصیبت و رنجی به شما رسید بر شما باد به قم زیرا آنجا مأوی فاطمیین و استراحت گاه مومنین است و هیچکس تصمیم سوئی درباره قم و اهل آن نگرفت مگر اینکه خداوند او را خوار کرده از رحمت خود دور ساخت. (10)

روایت کرده اند که حضرت صادق علیه السلام فرمودند: تربة قم مقدسة و اهلها منّا و نحن منهم... تربت قم مقدس است و اهل قم از ما و ما از آنانیم. (11)

در پایان باید گفت وجود مبارک حضرت معصومه به قم بر ارزش آن افزوده است به گونه ای که علمای بزرگ دین به عشق این حرم مقدس در قم اقامت کرده اند. ورود دو شخصیت بزرگ علمی، مرحوم حایری و مرحوم بروجردی به قم بدون تردید از برکات حضرت معصومه سلام الله علیهاست. (12)

پی&zwjz;نوشت&zwjz;ها:

1. بانوی ملکوت، آیت اله کریمی جهرمی، ص 69 و 70، نشر راسخون، چاپ اول 79
2. رجال کشی، جزء اول، ص 333، انتشارات دانشگاه مشهد، 1348 شمسی
3. بانوی ملکوت، آیت اله کریمی جهرمی، ص 17 و 18
4. بحارالانوار، مجلسی، ج 57، ص 212 و 213، موسسه الوفاء بیروت، چاپ 1404
5. بانوی ملکوت، آیت اله کریمی جهرمی، ص 18 و 19
6. امالی شیخ مفید ترجمه استاد ولی ص 154 ناشر آستان قدس
7. بحارالانوار، مجلسی، ج 57، ص 213
8. بانوی ملکوت، آیت اله کریمی جهرمی، ص 21
9. بحارالانوار، مجلسی، ج 57، ص 214
10. بانوی ملکوت، آیت اله کریمی جهرمی، ص 22
11. همان، ص 27
12. همان، ص 115

- منابع: 1. بانوی ملکوت، آیت اله کریمی جهرمی، ص 69 و 70، نشر راسخون، چاپ اول 79
2. رجال کشی، جزء اول، ص 333، انتشارات دانشگاه مشهد، 1348 شمسی
 3. بانوی ملکوت، آیت اله کریمی جهرمی، ص 17 و 18
 4. بحارالانوار، مجلسی، ج 57، ص 212 و 213، موسسه الوفاء بیروت، چاپ 1404
 5. بانوی ملکوت، آیت اله کریمی جهرمی، ص 18 و 19
 6. امالی شیخ مفید ترجمه استاد ولی ص 154 ناشر آستان قدس
 7. بحارالانوار، مجلسی، ج 57، ص 213
 8. بانوی ملکوت، آیت اله کریمی جهرمی، ص 21
 9. بحارالانوار، مجلسی، ج 57، ص 214
 10. بانوی ملکوت، آیت اله کریمی جهرمی، ص 22
 11. همان، ص 27
 12. همان، ص 115
- نویسنده: سید روح الله علوی